

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 16249
Tarih : 12.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Katma Değer Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifi gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 12 Ocak 2022	Esas No: 2/4088

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
12 Ocak 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
12 Ocak 2022
No. 947473
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ekonomik krizin pandemi, yüksek döviz kuru ve enflasyon sebebiyle derinleşmesi, yurttaşların yoksullaşmasına, alım gücünün düşmesine sebebiyet vermektedir. Türk lirasının rekor seviyede değer kaybı ithal ürünlerde fahiş fiyat artışına yol açmakta, elektriğe ve doğalgaza gelen zamlar temel gıda ve temizlik ürünlerinin fiyatlarına yansımaktadır. Dört kişilik aile için açlık sınırı 4 bin 13 liraya yoksulluk sınırının ise 13 bin 72 liraya yükseldiği bu dönemde yoksulluk sınırının altında yaşayan yurttaşların sayısı 66 milyona ulaşmış vaziyettedir.

Derin yoksulluktan kadınlar ve toplumun kırılgan kesimlerini oluşturan göçmenler, mevsimlik tarım işçileri, öğrenciler daha çok etkilenmektedir. Menstrüasyon dönemindeki kadınların kullanmaları gereken hijyenik ped, tampon, menstrüal kap gibi ürünlere gelen zamlar bu ürünlere erişimi zorlaştırmaktadır. TÜİK verilerine göre Aralık 2020’de birim fiyatı 0,6692 TL olan hijyenik pedler bir yılda yüzde 51 zamlanarak 2021’in son ayında 1,056 liraya ulaştı. Zaruri ihtiyaç olan hijyen ürünlerinin lüks tüketim kategorisinde değerlendirilmesi ve yüzde 18 KDV’ye tabi tutulması ürünlerin pahalı oluşunun diğer gerekçesidir ve bu durum sosyal devlet anlayışı ile bağdaşmamaktadır.

Kadınların regl dönemlerinde kullanmaları gereken menstrüel hijyen ürünlerine, temiz suya, güvenli tuvalete maddi yetersizlik sebebiyle ulaşamaması regl yoksulluğu olarak adlandırılmaktadır. Menstrüel ürünlere erişemeyen kadınlar enfeksiyon gibi ciddi sağlık sorunları ile karşılaşabilmektedir. Mevsimlik tarım işçileri, mülteciler, tutuklu ve hükümlü kadınlar, köy okullarına giden kız çocukları en çok regl yoksulluğu çeken gruptadır. Kadınların menstrüel dönemleri toplumda konuşulması tabu olan konular arasında yer aldığı için pek çok kadın bu sorunlarını dile getirmekten kaçınmakta buna bağlı olarak daha fazla sağlık problemi yaşamaktadır.

Günümüzde 11 ülkede ped ve tamponun ücretsiz dağıtıldığı uygulamalar başlamıştır. İsviçre ihtiyacı olan herkese ücretsiz ped ve tampon sağlamaktadır. Yeni Zelanda’da tüm okullarda, ABD’nin 5 eyaletinde devlet okullarında, Fransa’nın Île de France bölgesinde liselerde, Kanada’nın Britanya Kolumbiyası, Ontario, Nova Scotia, Prince Edward adası eyaletlerinde ise tüm öğrencilere regl ürünleri ücretsiz verilmektedir. Afrika ülkelerinden Uganda, Zambiya ve Botswana ‘da okullarda ücretsiz hijyen ürünü dağıtılmaktadır. Kenya ve Güney Afrika’da okullarda ücretsiz ped dağıtılmakta, aynı zamanda tampon üzerinden vergi alınmamaktadır. İskoçya ve İngiltere de hijyen ürünlerinden vergiyi kaldıran ülkeler arasında yer almaktadır.

Sağlık hakkı Anayasal güvence altındadır ve Devlet, tüm yurttaşlarının sağlık hizmetlerine erişimini sağlamakla yükümlüdür. Bu bağlamda her kadının regl döneminde kullanmak zorunda olduğu hijyen ürünlerindeki ağır vergi yükü kaldırılmalı ve ihtiyaç sahiplerine bu ürünler ücretsiz temin edilmelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yoksullaşmanın artması her gün daha çok kadının sağlıkları için kullanmaları gereken hijyen ürünlerine ulaşımını engellemektedir. Teklifte birlikte Anayasa'nın eşitlik ilkesi gereği ihtiyaç sahibi olan kadınlara bu ürünlerin ücretsiz sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Bu değişiklik ile kadınlar için zorunlu ihtiyaç olan hijyenik ürünlerdeki KDV oranının yüzde 18'den yüzde 1'e düşürülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU VE KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 63'üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Menstrüasyon döneminde kullanılması gereken hijyenik ped, tampon, menstrüal kap gibi ürünlere erişmekte zorlanan öğrenci, mevsimlik tarım işçisi, tutuklu ve hükümlü, asgari ücretli, geliri asgari ücretten düşük olan veya hiç geliri olmayan kadınlara ihtiyaç duydukları hijyen malzemeleri ücretsiz olarak sağlanır.”

MADDE 2- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Katma değer vergisi oranı kadın hijyen ürünleri için %1, vergiye tabi diğer her bir işlem için %10'dur. Cumhurbaşkanı %10 oranını, dört katına kadar artırmaya, %1'e kadar indirmeye, bu oranlar dahilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.